

[ملائكه] ميم ولامك فتحه لايه [ملك] لفظنك جمعى و بوده لفظ مذكوره اصل اعتبار اولنان [ملائك] واسطه سيله در . جمع صيغه سى [جماعت] ايله مؤول اولديغندن [ملائكه] نك آخرنده كى [تاء] تائيت جمع ايجوندر . ملائك [الوكه] دن مشتق اولان [مائلك] مقولوى در . [الوكه] رسالت معناسنه اولديغندن [ملائك] موضع

رسالت و یا خود مصدر بمعنی المفعول اوله رق مرسل دیمکدر . ملائکه کرامه بومعناجه ملائک دنیلیمی انلر انبیاء عظام علیهم السلام حضراتنه نسبتله حقیقه رسال و سائر خلقه نسبتله دخی کرک کالات قدسیه و معارف الهیه نک کنیدیلی اوزرینه فیضاننده و کرک امور معاش و معادده محتاج اولدقلری شیلرک و صولنده انلرله جناب رب عزت اره سنده واسطه بولندقلرندن رسال مشابه سنده اولدقلرینه منبی در .

ملائکه لفظنه طوغریدن طوغری به ملکک جمعی دنیلیمیسوبده اصلی اعتباریه ا کا جمع اتخاذ قلنمیسی ، فانک وعینک فتحه لریله [فعل] وزنده کی کله لر لسان عربده [فاعل] اوزره جمعلندکلی ایچوندر . بو وزنده کله لر بعضاً فعال و افعال اوزره جمعلنور : جبلت جمعده جبال و اجبل کی . بعضاً دخی فعاله و افعال اوزره جمعه نور : حجرک جمعده حجاره و احجار کی . قلیل اوله رق فاعول اوزره جمعلندکلی ده وارد : اسدک جمعده اسود کی .

بعضیلری ملک کله سنده وجه مشروح اوزره اصل و اشتقاق ملاحظه ایتیموب ملائکه شاذ اوله رق طوغریدن طوغری به [ملک] ک جمعی در دیدیلر .

ملائکه کرام : بانفسها قائم ذوات موجوده در ، بومتفق علیهدر . فقط حقیقت و ماهیتلرنده اختلاف اولنه رق اکثر متکلمین : بونلر اشکال مختلفه ایله تشکله مقتدر اجسام لطیفه در ؛ و حکما دخی : حقیقت و ماهیتده نفوس ناطقه به مخالف جواهر مجرده دن عبارتدر دیدیلر .

ملائکه نک برچوق انواع و صنوفی وارد . طحرف رب عزتدن « انی جاعل فی الارض خلیفه » قول شریفی صنوف ملائکه نک کافسنمی و یا بعض انواعنه خطاباً ایراد بیورلمشدر ؛ بوراسی مختلف فیه اولوب صحابه و تابعین رضی الله عنهم حضراتندن یک چوقلری بوقول الهی عامه ملائکه به خطاباً ایراد بیورلمشدر دیدیلر ؛ چونکه آیت کریمه ده [الملائکه] لفظی محلی باللام اولان جمعلدن اولوب جنسندن مجاز اولدینی جهتله عموم افاده ایدر و مخصوص بولندقجه عام تخصیص ایدیلر - ق ، ش .

ملائکه حقنده سلف دیدیلر که بونلر حق تعالی حضرتلرینک بزه وجودلرینی و بعض اعمالی خبر و یردیکی مخلوقدرلر . بناء علیه بونلره ایمان ایتک بزه واجبدر . فقط بونلره ایمان ایتک حقیقت و ماهیتلرینی بیلمکه متوقف اولدیفندن بز انلره دائر علمی جناب حقه تفویض ایدرز . شو حالده انلرک اجنجه سی بولندیفنه دائر شرعه بر خبر ورود ایدنجه بز بوکا ایمان ایدرز فقط دیرزکه بو اجنجه اجنجه طیور کی ریشدن و امثالندن مترکب اجنجه دکلدر ، زیر ابویه اولسه یدی بزم انی کرر مه منر ایجاب ایلر ایدی . و بونلرک نبات و بحار کی عوالم جسمانیه به موکل اولدقلری قبل شرعدن وارد اولنجه بونکه ده مکوناتده شو عالم محسوسدن دما لطیف بر عالم دیگر اولوب انک بو عالمک نظام و احکامنه علاقسی بولندیفنه استلال ایلرز . عقل بونک استحاله سنه دکل ، بلکه انک لذاته امکانه وانی خبر و یرن وحیک صدقنه حکم ایدر . بعض ناس ملائکه نک ماهیتندن بحث ایدرک انلرک نه اولدیفنی

بیلمکه اوغراشمس ایسه لرده جناب حقک بو سره واقف قلدینی کیمسه لر فئه قلیله دن عبارت بولندیفنه و دین ایسه کافه ناس ایچون مشروع قلنمش اولسنه نظراً صواب اولان بودرکه عالم غیبه انک حقیقتندن بحث ایتیه رک مجرد ایمان ایله اکتفا ایتلی ، زیرا عالم غیبندن بحث ک و بونکه تکلیفک مشروعی مالایطاق اولان امور دندر . واقعا جناب حقک مزید علم ایله ممتاز قلدینی ذوات وارد ، فقط بو بر فضل و کرم الهی درکه انی عبادندن دیله دیکنه احسان ایدر - ع .

[خلیفه] غیره خلف اوله رق انک مقاسنه قائم اولاندر . آخرنده [هاء] علامه نک [ها] سی کی مبالغه ایچوندر . آیت کریمه ده کی خلیفه ایله یا یالکز آدم علیه السلام و یا خود ذات شریفلریله ذریه لری مراددر .

ایکنجی شق مقصود اولدینی حالده [خلیفه] لفظی مفرد ایراد بیوریلهرق یالکز ابوالبشره قصر و تخصیص ایدلمسی انک ذ کريله ذریتنک ذ کندن غنا حاصل اولدینی ایچوندر : نته کیم [مضر] و [هاشم] مثللو قیله پدرلرینک ذ کريله [قیله] لفظنک ذ کندن غنا حاصل اولدینی کی .

خلافتدن مقصود : یا جانب رب عزتدن بین الناس احکام الهیه و اوامر ربانیه نک تنفیذی و ناسک سیاست اموری خصوصاً سنده خلیفه اولمقددرکه بو معناجه خلافت خواص بنی بشره مختصدر و شو صورتله استخلاف حاشا جناب اقدس کبری انک عجز و احتیاجندن اولیموب بلکه مستخلف علیهمک قصور استعدادلرینه و فیض اقدسی بالذات قبولدن عجزلرینه منبی در . طبیعتده بونک نظیری ش - و درکه لم ایله عظم اره سنده تباعد بولندیفنی جهتله کیمک اتدن غذای قبولدن عاجز اولدیفندن غذای برندن الوب دیکرینه و یرمک ایچمن باری تعالی حضرتلری بو ایکیمی اره سنده حکمت صمدانیه سیله ایکیسنه ده مناسب اوله رق قیقدراغی یاراشمدر . و یا خود خلافتدن مقصود ، بنی آدمک کنیدیلرندن اقدم روی زمینده بولنان سکان ارضه خلف اولمایدر . بو تفسیره کوره خلافت کافه بشره عام و شامل اولور - ق ، س .

مفسرلرک [خلیفه] لفظنده ایکی مذهب و مسلکی وارد . انلردن بر طاقی بو لفظک ارضه اولج ، بر و یا دها زیاده نوع حیوان ناطق وار ایکن منقرض اولدیفنی و جناب حقک ارضه خلیفه قله جغه دائر ملائکه به خبر و یردیکی بو صنف انک محله حلول ایدرک ا کا خلف اوله جقتی مشعر بولندیفنه ذاهب اولدیلر . نته کیم جناب حقده قرون اولی نک اهلاکنی ذکر ایتدکن صکره « ثم جعلناکم خلائف فی الارض من بعدهم » بیورمشدر ، بو معنایه ذاهب اولانلر دیدیلرکه او صنف هالاک روی زمینده افساد ایتش و سفک دماء ایلمشلرایدنی ، ملائکه ده سؤلارینی او صنف هالکه قیاس ایلا استنباط ایتشار ایدی ، زیرا خلیفه نک خلف اولدیفنی کیمسه لر ایله متناسب اولوب اوقیلدن اوله جقتی فهمه تبادر ایدر . لکن خلیفه نک خلف اولدیفنی کیمسه لره من کل وجه مماثل اوله جغه دلیل یوقدر و بو مقتضای

بیان رفتاریه رسیده اولور . شو حالده احیاء محسوسه وغیبه دن هر بر حیک محدود بر استعدادی و محدود بر علم الهامیسی و محدود بر فنی وار دیکدر ؛ بو کی شیلر ایسه علم واراده سنه حد و بیان اولیان وسنن واحکامی ایچون حصر وقصر بولنیا و افعال و تصرفه غایت ونهایت اولیان قادر مطلق حضرت قرینه خلیفه اولغه صالح دکلدرلر .

انسانه کلنجه ، کتاب عزیزده وارد اولدینی اوزره الله تعالی انی ضعیف خلق ایلدیکی کی « والله اخرجکم من بطون امهاتکم لایعلمون شیئا » نظم جلیله بیان بیورلدینی وجه ایله انی بر شی بیلمز اوله رق یارتمشدر . لکن انسان ضعیف و جهلی ایله برابر سزای عبرت و جای تعجیبر ، زیرا اقویاده تصرف ایدر و جمیع اسمایی بیلور . حیوانات کنیدیله نافع و مضر بولان اشیایی الهام ایله بیلهرک تولد ایدرلر و آز زمان ایچنده انلرک قواسی تکمیل ایدر . انسان تولد ایدر ، حالبوکه اغلایه رق فریاد ایتمکدن بشقه انده بر الهام یوقدر . صکره سائر حیواناته نسبتله بطی بر تدریج ایله حس و ادراک ایدر و کنیدیله دیگر بر قوت دخی و بریلرک انک مدرکات حس وشعورنده اوقوت اول درجه تصرف ایدرکه او تصرف ایله انک بو کائنات اوزرنده قدرت و سطوتی اولورده صکره کائناتی دیلادیکی کی تسخیر و تذلیل ایدر . اوقوت غریبه عقل تسمیه ایتدکری و سر و حقیقت و کنهی تعقل و ادراک ایتدکری قسوتدر . ایشته بو قوتدرکه صغوقدن صیجاقدن وقایه ایدن کساء فطرییه و قوتی تناول و نفسارندن مدافعه یه و دشمنلرینه غلبه یه واسطه اولان اعضایه دایر اصل فطرته حیواناته احسان اولان شیلردن ودها بونک کی حیواناته بلا کسب یرلمش اولان کیفیاتدن انسانی معنی قیلار ، حتی انسانه شمدییه قدر میسر اولان اختراعات عجیبه بو قوت ایله حاصل اولدینی کی بوندن بویله دخی بو قوت ایله انسانک شمدیدن تخمین و تقدیری ممکن اولیه حق اختراعات غریبتماسی ظهور ایده جکدر . انسانک بو قوت ایله نه استعدادی محدوددر ، نه ایمیله لی محدود ، نه علمی محدود ، نه فعلی محدوددر . افرادنده کی ضعف ایله برابر انسان هیئت مجموعه سیله مکنوناتده اوله تصرف ایدرکه اللهک اذن و تصرفی ایله بو تصرف حد و یابی یوقدر . جناب اقدس اسرار خلقتی اظهار ایچون انسانه بو مواهب و احکام طبعیه یی و بره رک ارضی کنیدیله تملیک ایتمش و عوالم ارضی اکا مسخر قلمش اولدینی کی کنیدیله احکام و شرائع دخی و بره رک افراد و طوائفک بری برینه بنی و عدوانلرینه حائل اولور بر حد ایله انک مطلقیتی تحدید ایلمش اولدیغندن او احکام و شرائع اکا درجه کالنه واصل اولمق ایچون معاونت ایدر ، زیرا احکام و شرائع بو مزایانک کافه سنی حائر بولان عقلک مرشد و مریدی در . بو سرد اولسان احوالک هپسندن طولانی دیکه ذات اجل اعلی بو خلافته مخلوقاتک البقی بولنان انسانی روی زمینده ذات الوهیتنه خلیفه ایتمشدر . انسانک ارض اوزرنده واقع بو خلافتنده آثاری نمایان اولدی . بز انک معدن و نباته و بر و بحرده عجائب صنعی مشاهده ایدیوروز .

خلافات دکلدر . بونکچوندرکه جناب اقدس کبریا ملائکه یه ، بو خلیفه نک گذشتگان اوزرینه بابه الامتیازی بولنان امورده ذات الوهیتک بونده کی حکمت بالغه سنه دائر سزل بیلمدیککیز شیلری بن بیلورم دیه جواب و یردی . بو قول صحیح اولدینی تقدیرجه آدم بو ارض اوزرنده کی حیوانک ایلک صنف عاقلی اریلوب بلکه حییه ان ناطقک هلاک اولمش طائفه یه ویا طوائفه ذات و ماده ده مماثل و بعض اخلاق و سجایاده مخالف ایلک طائفه جدیده سی اولمش اولور .

خلیفه نک تفسیرنده مذهب و مسلکک بری بودر . دیکرلری ده خلیفه ایله مراد ، ارضه کنده خلیفه قیله بجم دیمک اولدیغه ذاهب اولدیلر . بونکچوندرکه انسان جناب حقک ارضنده خلیفه سیدر دیه شایع اولمشدر . کتاب مکرمده دخی « یاداود انا جعلناک خلیفه فی الارض » بیورلمشدر . الله اعلم ظاهر اولان بودرکه خلیفه ایله ، آدم علیه السلام و مجموع ذریقی مراددر . لکن بو خلافتک معناسی ندر ؟ و بو استخلافدن مرادندر ؟ بعض انسانک بعضیسی اوزرینه استخلافی می ، یوقسه نوعک دیکر نوع اوزرینه می استخلافی مراددر ؟

جناب اقدس کبریا نک خلقنده سنت الهیه سی ، احکامی ناسه ایچرندن انتخاب ایلدیکی کسانک السنه سی اوزره تعلیم و انفاذ ایتک صورتیه جاری اولمشدر ، بوده انلر ذات الوهیتنه بو خصوصه خلیفه اولسونلر ایچوندر . انسان ایسه اللهک احکام و سنن شرعیاسی اظهار ایلدیکی کی ذات الوهیتک حکم و سنن خلقیه طبعیه سنی ده اظهار ایلدیکندن الله تعالی نک انسانی سائر مخلوقات اوزرینه کنیدیله تمیز ایلدیکی امورک کافه سنه معنای خلافتک عام و شامل اولمی صحیح اولور .

وحی ناطق اولدینی و عیان و تجربه دلالت ایلدیکی اوزره الله امالی عالمی انواع مختلفه اوله رق خلق ایتمش و نوع انساندن ماعدا هر نوعی تجاوز ایدمه جکی بر شی محدود معین ایله تخصیص ایلمشدر . ملائکه کی وجودی یالکیز طریق وحی ایله بیلدیکنم مخلوقاتک وظائفی محدود اولدیغه دلالت ایدر آیات واحادیث وارد اولمشدر . « یسبحون اللیل والنهار لا یفترون — وانا لنحن الصافون وانا لنحن المسبحون — والصفات صفات اجرات زجرأ فالتالیات ذکرأ — والنارعات غرقأ والناشطات نشطأ والسابحات سبحأ فالسابقات سبقأ فالمدبرات امرأ . کی آیات کریمه انلرک طوائف عدیده اولوب هر هر طائفه نک وظیفه محدودده سی بولندیغه دلالت ایدور . احادیث شریفه دخی انلردن بر طائفک الی یوم القیام دائماً ساجد و دائماً راکع اولدینی ورود ایتمشدر .

نظر و تجربه ایله بیلدیکنم شی ایسه معدن و جماد ایله نباتک حالیدر ، معدن و جمادک نه علمی نه فعلی واردر . نباتک تأثیر حیاتی ایسه انجیق نفسنه مقصوددر . انک علم واراده سی بولدیغنی فرض ایدلسه بو علم واراده نک فعل نباتی اللهک خلقنده جاری حکم و سنن الهیه سنی شارح و مفسر قلمفده نه تأثیری واردر ، نه ده احکام اللهک

او تفنن وابداع ايدیور ، کشف و اختراع ايدیور ، سعی و عمل ايدیور ، بر درجه ده که شکل ارضی تغییر ایدرک سرت یرلری یومشاق ، قوراق یرلری ریان ، خراب یرلری معمور و آبادان ، قرملری دریا ویا خلیج ایتشدرد . و [یوسف افندی] تسمیه اولنان لیمون [۱] کی موجود اولیان چفت چفت نباتاتی دخی تلقیح ایله تولید ایلمشدر ، چونکه الله تعالی حضرتلری بونی ید انسان ایله خلق وانک کسبیه انشا ایتشدرد . ابناء جنسندن اولان انواع حیواناتده درلو درلو تربیه و تنفیه و تولید ایله دیلادیکی کی تصرف ایدرک حتی او حیواناتک طبع و خلقده وضو فنده سبب ایله تغییر حصوله کلسیه انلردن بعضیسی صغیر و کبیر و بعضیسی اهلی و وحشی اولمشدر . انسان حیواناتدن هر نوع ایله انتفاع و هر نوعی خدمته مسخر قیلار . نه کیم قوای طبیعی بی و سائر مخلوقات کی کندی امرینه مسخر ایلادیکی کی .

جناب حق سنن الهیه سی اقامه ایتک و عجائب صنعی ، اسرار خلقتی ، بدائع حکمنی ، منافع احکامی اظهار ایلماک اوزره ذات الوهیتک انسانی بو موهرلر ایله روی زمینده خلیفه ایتسی ، هر شیئه کندینه لائق صورت و شکل و یردندن صکره جمله سی انتفاع ایده جکی جهته هدایت و ارشاد ایدن حق جل و علا حضرتلرینک حکمتی دکلر ؟ ذات اقدس کبری انک کماله و سعه علمنه ، احسن تقویمده یارادلمش اولان شو انساندن ها ظاهر و باهر علامت و نشان بولنور می ؟ ع .

جناب حق احاطه کامله و حکمت بالغه سیله مشاوره دن مستغنی ایکن ملائکه یه روی زمینده خلیفه نصب و اقامه ایده جکی شوصورتله بیان بیور مسندن ، عبادینه مشاوره بی تعلیم ایتدیکی ، و مجموعی [خلیفه] عمران مبعلی ایله یاد و خلق و ایجادندن اقدام انک ظهوری سکان عالم ملکوتیه تبشیر ایدرک شانی اعزاز و توقیر بیوردینی نمایان اولدینی کی یر یوزنده فساد ایده جک و ناحق یره قائلر دوکه جک اولان نوع انسانی استخلافده کی وجه حکمتی ملائکه کرام سوال ایدوب جانب ربوبیتدن کندیلرینه بی آدمک فضیلتی مفسدتلرینه راجح و غالب اولدینی ایما ایدر صورتده جواب و یرلمش اولمسندن دخی حکمت علیه خیری شرینه غالب اولان شیثک ایجادینی اقتضا ایتدیکی مستفاد اولیور - ق ، ش .

فی الحقیقه حیالتک احوال عادیه سننده بشرک نجابتندن زیاده سفلیتی نظرامعانه چاربار . کندیسندن اولیه چیرکین ، اولیه مکروه احتراصات و انفعالات ظهوره کلدیکی اولور که ماهیت انسانی بی محبوب ایدر . مثلاً بریسی صاتیغه چیقاردینی ما کولات و مشروباته صحت و حیاته مضر شیر قاتارده بوندن بونجه انسانلر محوارله جفنی درشونه رک رحم و شفقت ایتمز . بر مجروح فریاد ایدیور ، بر خسته باشنی بالین اضطرابه طیامش ایکله یور ، و طک نعمت و احسانیه پروشیاب اولان بر جراح و یاطیب یانی باشنده ایکن پاره سی یوقدیه باقماز ، بو آه و زاردن متأثر اولماز . بر صیدلانی برقچ پاره استفاده سی ایچون ترتیب اولنار علاجدن عقاقر طبیه نیک الهمه منی تنقیص ایدرک اضطراب مریضک کونلرجه

[۱] بزم مانده رینا دیدیکمز میوه یه عربستانده [یوسف افندی] دینور .

امتدادینه سبب اولور . دیپلوماسی نامه ضعیف بر قومک دیارنده عوام فریبانه انواع حیل و دسایس ایله بهانه جوی فتن اوله رق اوسکون و آرامش ایله دمکدار بولنسان دیار طوفان مصائب ایچنده بر اقیلور و بو ظلم صریح موفقیته و مظفریت نامه تحیل اولنور . بردنی سیغورطه لایتمش اولدینی مالی سیغورطه بدلنه طمعاً طو تشدیردق مجاوری بولنا نلرک ماملرکی دخی سکنه سیله برابر طعمه نار اولورده کولکلی اغلادان بوعظیم جنایتدن متأثر بیله اولماز . نیجه انسانلر واردرکه بودنیای فانی نیک خطای ایچون کندیلرینی فضائل انسانیه دن تجرید و تبعید ایتمشدر . سنن حیاتی اقصادی حیاته تقرب ایتش بر چوق سالخوردلر کورلمشدر که نائل جاه و مقام اولق ایچون قلوبده احراز ایتش اولدقاری جاه و مقامدن دور و محروم اولمشدر . فقط بومعمای غریب العلوی ، الشریف حسیاتک ده تجلی کاهی در ؛ اولیه آن وزمانلر اولور که کندیسندن فوران ایدن احتیاسات کریمه بتون او احتراصات سفلیه کی کولکده بر اقور .

بوطین لازب : عفت ، حیا ، طمع ، قناعت ، جانت ، جود و سخا ، حب ، بغض ، غضب ، حلم کی کریم و ذمیم بونجه متنوع و متخالف خصالدن تخمیر ایدلمش . کندینه یرلر ، کولکر ، طاغیرک طاقت کتوره میه جکی بار ثقیل امانت تحمیل اولنمش . . یاربنا سنک لطف هدایتک رهبر اولمینیجه بومواج هائله ارسندن مرسای سلامتی بولق قابلمی ؟ .

نظم جلیلتک تفسیری ائشاده اشارت قلندینی اوزره ملائکه کرامک « اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفک الدماء » زمینده بارگاه جناب اقدسه رفع خطاب ایلملری نه خالق تعالی حضرتلرینه اعتراضدر ، نه ده بی آدمه غیبت صورتیه طعن و دخلدر ، مقصد ، شوصفتلر ایله موصوف بولنا نلرک خلیفه نصب و اقامه ایدملرینه حیرت و تعجب ایله بو خصوصده کی حکمت خفیه بی استکشاف ایتماک و بر متعلمک کولکلندن کچن شیئی معلمندن صفوت قلب ایله سوال ایتسی قیلندن اوله رق شبهلرینی ازاله ایده جک بهته ارشاد اولملرینی تضرع و نیاز ایلماکدر . حقارنده کتتاب عزیزده « بل عباد مکرمون . لایسبقونه باقول وهم بامرهم یعملون » بیورلمش اولان ملائکه کرامک ذات اقدس کبریاه اعتراض و بی آدمه غیبت ایتماک ایله مظنون اولمقدن ساحه عصمتلری بریدر . نوع بشر هنوز خلق اولمقدن ملائکه کرامک انلره فساد و سفک دماء اسناد ایتلری . یا جناب حق کندیلرینه بو کیفیت خبر و یرمش اولمی و یا خود لوح محفوظدن بی آدمک اوصاف مذکورده سنه مطاع اولملر ایله در ، و یا خود عصمت و نزاهت کندیلرینک خواصندن بولندیغه دائر ادرا کلرنده مرکوز اولان حکمدن بونی استنباط ایلملر ایله در ، و یا خود بی آدمک حالتی انلردن اول سکنه ارض اولوب انواع فسادده بولنمش اولان کذشتکانک حالت قیاس ایتلر ایله در - ق ، ش . برکت زاده

اسماعیل حق

مقاله سالقه ده تصحیح

صحیفه	ستون	سطر	غلط	صواب
۲	۱	۳۶	کوپک	کوپوک
۳	۲	۳۱	جهان	جهات